

Sarıhumma Aşısı:

Bilmeniz Gerekenler

Many vaccine information statements are available in Turkish and other languages. See www.immunize.org/vis

Türkçe ve diğer dillerde birçok aşı bilgilendirme beyanı mevcuttur. Bakınız www.immunize.org/vis

1 Neden aşı olalım?

Sarıhumma aşısı sarıhummayı önleyebilir. Sarıhumma, sarıhumma virüsünün neden olduğu ciddi bir hastalıktır. Sarıhummayı tedavi edecek veya iyileştirecek bir ilaç yoktur.

Sarıhumma enfekte bir sivrisineğin ısırığı ile bulaşır. Afrika'nın ve Güney Amerika'nın bazı bölgelerinde bulunur.

Sarıhumma virüsü enfeksiyonu olan kişilerin çoğunda ya belirti görülmez ya da hafif hastalık olur ve tamamen iyileşirler. Ancak bazı insanlarda ağır hastalık gelişir.

Sarıhumma belirti ve bulguları şunlar olabilir:

- Ani başlayan ateş ve titreme
- Baş ağrısı, sırt ağrısı veya genel vücut ağrıları
- Bulantı veya kusma

Sarıhummanın daha şiddetli belirtileri şunlar olabilir:

- Sarılık (cilt veya gözlerde sararma)
- Çeşitli vücut bölgelerinden kanama
- Şok (vücuda yeterli kan akışının sağlanamadığı yaşamı tehdit eden durum)
- Karaciğer, böbrek veya diğer organ yetmezlikleri

Şiddetli sarıhumma etkilenen kişilerin %30 ilâ %60'ında ölüme neden olabilir.

Aşı olmanın yanı sıra sivrisinek ısırıklarından kaçınarak da sarıhummadan korunabilirsiniz:

- Böcek kovucu kullanınız
- Uzun kollu giysiler ve uzun pantolonlar giyiniz
- İyi korunan veya klimalı alanlarda kalınız

2 Sarıhumma aşısı

Sarıhumma aşısı zayıflatılmış canlı virüs içeren canlı bir aşıdır. Tek bir enjeksiyon olarak uygulanır. Bir doz çoğu insan için ömür boyu koruma sağlar.

Sarıhumma aşısı aşağıdaki kişiler için önerilir:

- **9 aylıktan 59 yaşına kadar olan ve sarıhumma virüsü aktivitesi açısından risk altındaki bölgelere seyahat eden veya buralarda yaşayan** veya aşının giriş şartı olduğu bir ülkeye seyahat eden kişiler. (9 aydan küçük ya da 59 yaşından büyük olup risk altında olanlara bazı durumlarda sarıhumma aşısı yapılabilir. Daha fazla bilgi için sağlık uzmanınıza danışınız.)
- Sarıhumma virüsü veya aşı virüsüne maruz kalabilecek **laboratuvar personeli.**

Sarıhumma aşısı sadece belirlenmiş aşı merkezlerinde uygulanır. Aşı yapıldıktan sonra size bir "Uluslararası Aşı veya Koruma Belgesi" (ICVP, bazen sarı kart da denir) verilir. Bu kart size bazı ülkelere girmek için, aşı olduğunuzun kanıtı olarak gerekecektir. Kartınız yoksa ülkeye girerken sarıhumma aşısı yaptırmanız gerekebilir ya da enfekte olmadığınızı anlaşılması için 6 güne kadar beklemeye mecbur bırakılabiliyorsunuz.

Aşılamaı takip eden 14 gün boyunca kan bağışında bulunmayınız, çünkü bu süre içinde aşı virüsünün bulaşma riski vardır.

Sağlık hizmeti verenlere doğru aşı durumu bilgisi, bir aşı değerlendirmesi ve ileride yapılacak aşılar için önerilen zaman çizelgesini sağlayabilmek için, bilgiler Michigan Care Improvement Registry'ye (Michigan Sağlık Hizmeti İlerletme Sicili) gönderilecektir. Bireylerin doktorlarından aşı bilgisini Registry'ye iletmemelerini isteme hakları vardır.

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

3 Sağlık uzmanınızla konuşunuz

Sarıhummaya karşı aşı yaptırmadan önce sağlık uzmanınızla seyahat güzergâhınızı konuşunuz. Seyahatinizin yerine göre sarıhumma aşısının tavsiye edilip edilmediğini veya gerekli olup olmadığını öğrenmek için www.cdc.gov/travel adresinde CDC'nin Travellers' Health web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Aşı yapılan kişide aşağıdaki durumlar mevcutsa bunları aşığı yapan kişiye söyleyiniz:

- **Daha önce yapılan bir sarıhumma aşısından sonra bir alerjik reaksiyon** geçirmiş ise veya herhangi bir **şiddetli, hayatı tehdit eden alerjisi** varsa.
- **Zayıflamış bir bağışıklık sistemi** varsa.
- **Timusu alındıysa** ya da bir **timus hastalığı teşhisi** koyulduysa.
- **Gebe** ise veya **emziriyorsa**
- **Son 4 hafta içinde başka aşı yapıldıysa.**

Soğuk algınlığı gibi hafif rahatsızlıkları olan kişiler aşı olabilir. Orta veya ağır derecede hasta olan kişiler sarıhumma aşısı yaptırmadan önce genellikle iyileşinceye kadar beklemelidirler.

Bazı durumlarda, sağlık uzmanınız sarıhumma aşısını daha sonraki bir ziyarete ertelemeye karar verebilir.

Tıbbi nedenlerle sarıhumma aşısı olamıyorsanız ve sarıhumma aşısının giriş şartı olduğu bir ülkeye seyahat ediyorsanız, doktorunuzun sarı kartınızdaki Aşılamanın tıbbi kontrendikasyonları kısmını doldurması gerekmektedir. Doktorunuz size ayrıca bir feragat yazısı vermelidir. Feragat kullanmayı planlıyorsanız, daha fazla bilgi için ziyaret etmeyi planladığınız ülkelerin büyükelçilikleri ile iletişime geçebilirsiniz.

4 Aşı reaksiyonu riskleri

- Aşının yapıldığı yerde ağrı, kızarıklık veya şişlik sarıhumma aşısından sonra sık görülür.
- Ateş bazen olur.
- Baş ağrısı ve kas ağrıları oluşabilir.
- Sarıhumma aşısından sonra nadiren daha ciddi reaksiyonlar meydana gelir. Şu durumlar olabilir:
 - Beyin (ensefalit) veya omurilik örtüsünün iltihabı (menenjit) gibi sinir sistemi reaksiyonları veya Guillain-Barré Sendromu (GBS) en önemlilerindedir.

Turkish translation provided by Betül Polatdemir, MD, Losante Children's and Adult Hospital, Ankara, Turkey, and Nur Polatdemir Çevik, Near East University, Nicosia, Cyprus

- Organ işlev bozukluğu veya yetmezliği ile hayatı tehdit eden ağır hastalık.

60 yaş ve üzerindeki kişilerin ve bağışıklık sistemi zayıf olanların sarıhumma aşısına karşı ciddi reaksiyonlar gösterme olasılığı daha yüksek olabilir.

İnsanlar bazen aşılama dâhil olmak üzere tıbbi bir işlemden sonra bayılırlar. Başınız dönerse, görme değişikliğiniz veya kulaklarınızda çınlama olursa bu durumu aşığı yapan kişiye bildirin.

Herhangi bir ilaçta olduğu gibi bir aşının da ağır bir alerjik reaksiyona, diğer ciddi bir tıbbi hasara ya da ölüme neden olma ihtimali çok düşük olsa da vardır.

5 Ciddi bir problem olursa?

Alerjik bir reaksiyon aşılama kliniğinden ayrıldıktan sonra meydana gelebilir. Eğer ağır alerjik reaksiyon belirtileri (kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik veya güçsüzlük) görürseniz **9-1-1**'i arayınız ve kişiyi en yakın hastaneye götürünüz.

Sizi endişelendiren diğer belirtiler için sağlık uzmanınızı arayınız.

Olumsuz reaksiyonlar "Aşı Sonrası Olumsuz Olay Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Sağlık uzmanınız genellikle bu durumu bildirecektir, fakat bunu kendiniz de yapabilirsiniz. www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ediniz veya **1-800-822-7967** numaralı telefonu arayınız. *VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir ve VAERS personeli tıbbi tavsiye vermez.*

6 Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Sağlık uzmanınıza danışınız.
 - Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
 - Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız ya da
 - CDC'nin Sarıhumma web sitesini ziyaret ediniz.
- www.cdc.gov/yellowfever/vaccine/index.html

Vaccine Information Statement

Yellow Fever Vaccine

DCH-1186TU AUTH: P. H. S., Act 42, Sect. 2126.

04/01/2020

Office use only